A eurocidade Cerveira-Tomiño e a AECT Rio Minho reclaman un plan de recuperación específico para o territorio transfronteirizo

Os plans de recuperación post COVID19 deben ter unha liña de apoio específica para os concellos limítrofes coa fronteira Portugal-España, xa que neles dáse un dobre impacto negativo: ao derivado da COVID19, como no resto do territorio, súmase a penalización provocada pola restauración das fronteiras para o territorio transfronteirizo. Esta é a principal conclusión da xornada de traballo mantida hoxe en Tomiño para analizar medidas de recuperación e impulso á cooperación transfronteiriza tras a crise da COVID 19, coa participación da alcaldesa de Tomiño, Sandra González, o director da AECT Rio Minho, Uxío Benitez, o vicedirector desta entidade, tamén presidente da Cámara de Vila Nova de Cerveira, Fernando Nogueira, xunto con directivos da AECT Galicia-Norte de Portugal e máis o Director Xeral de Relacións Exteriores e coa UE da Xunta de Galicia, Jesus Gamallo.

Os responsables dos concellos de Tomiño e Vila Nova de Cerveira enfatizaron a necesidade de que as autoridades españolas e portuguesas acorden esa liña específica de apoio aos territorios de fronteira na próxima cimeira hispano-lusa.

> ***Analizan en Tomiño as prioridades e propostas para presentar aos estados, á dirección xeral de relacións exteriores da Xunta de Galicia e á eurorrexión Galicia-Norte de Portugal para o territorio transfronteirizo***

Neste sentido, tanto Sandra González como Fernando Nogueira lembraron a importancia de recoñecer a singularidade da realidade educativa, socioeconómica, cultural e comercial das Eurocidades, tras "*o esforzo realizado nos últimos anos para non duplicar servizos, atendendo a criterios de eficiencia e aos principios promovidos desde a Unión Europea*", o que se víu gravemente comprometido por un peche de fronteiras que ignorou estas situacións particulares.

Desde a AECT Rio Minho, que engloba os 26 concellos do territorio de fronteira galego portugués do Alto e Baixo Miño, con máis de 370.000 habitantes, propúxose "*considerar os obxectivos e prioridades da Estratexia 2030 do Río Miño Transfronteirizo como base para o impulso dun Investimento Territorial Integrado (ITI)*", un instrumento de financiación específico para o territorio fronteirizo, financiado con fondos europeos e de ambos estados, para ser xerido polas entidades locais de cooperación territorial e, en particular, pola AECT Río Minho, en colaboración coas Eurocidades e autoridades da Eurorrexión. "*As Eurocidades e a AECT Rio Minho amosaron a súa capacidade para detectar os problemas que sofren os veciños e veciñas do territorio fronteirizo e son as mais indicadas para a xestión da pos pandemia*", subliñouse hoxe.

Proporase a creación dunha tarxeta cidadá transfronteiriza para simplificar trámites e mobilidade

Entre as iniciativas dirixidas a evitar no futuro os prexuízos do peche de fronteiras, destacou a proposta da AECT Rio Minho da creación dunha tarxeta cidadá transfronteiriza que poida contribuír á simplificación de trámites e facilitar a mobilidade para os habitantes do territorio.

Finalmente, os responsables da Eurocidade Cerveira-Tomiño e os directivos da AECT destacaron a importancia do territorio transfronteirizo do Río Miño como evidencia da vitalidade tanto das relacións entre Galicia e Portugal como da vontade de asentar unha cooperación estratéxica entre os habitantes e institucións eurorrexionais.

O AECT e as Eurocidades do Miño estudan medidas de protesta para reclamar a apertura urxente de pasos na fronteira con Portugal

A directiva da agrupación transfronteiriza xunto aos mandatarios de Tui-Valença, Tomiño-Cerveira e Salvaterra-Monçao mantiveron un encontro no que afirmaron que a situación "agrávase cada vez máis"

O AECT Rio Minho e as Eurocidades do Miño acordaron hoxe nun encontro adoptar medidas contundentes de protesta para reclamar a apertura urxente de pasos na fronteira con Portugal. Segundo explica o director da agrupación transfronteiriza e deputado provincial Uxío Benítez, a situación estase volvendo "insostible", xa que o territorio do Miño está 'afogado' pola existencia dun único paso na fronteira en Tui-Valença debido ás restricións de

mobilidade impostas pola COVID-19, o que imposibilita o mantemento das intensas relacións socioeconómicas entre ambas marxes do río.

Na reunión de hoxe estiveron presentes o director do AECT, Uxío Benítez; o vicedirector, Fernando Brito Nogueira, así como alcaldes e alcaldesas dos concellos de Tui (Enrique Cabaleiro), Tomiño (Sandra González) e Salvaterra (Marta Valcárcel), así como o presidente da Câmara de Vila Nova de Cerveira (Fernando Nogueira) e os vice-presidentes de Valença (Jose Temporão Monte), e Monçao (João Oliveira). Todos os dixirixentes amosaron o seu fondo malestar pola restrición e a existencia dun único paso na fronteira, o que obriga a moitos traballadores e traballadoras transfronteirizos a dar rodeos de ata 200 quilómetros para acudir aos seus postos, coas perdas económicas e de tempo conseguintes.

Os mandatarios consideran que non é de recibo que a situación siga igual a día de hoxe que dende o inicio do estado de alarma, cando era preciso un confinamento estrito e unha restrición clara da mobilidade. Agora, subliñan, a situación tense modificado en xeral para alixeirar a mobilidade en ambos estados e tense demostrado a necesidade de máis pasos entre ambos países polo seu dinamismo económico conxunto.

Como argumento desa actividade, na reunión presentáronse os datos do último Observatorio Transfronteirizo España-Portugal

(OTEP) publicado polos gobernos español e luso a finais de 2019 sobre a mobilidade na fronteira, que revelan que dos 60 pasos existentes entre España e Portugal, os de Tui-Valença, Tomiño-Vila Nova, e Salvaterra-Monçao están entre os seis máis poboados e suman, entre os tres, máis do 50% do tránsito de vehículos total.

Con este plantexamento, tanto o AECT como as Eurocidades, adoptaron o acordo de pasar á acción e plantexar medidas de protesta contundentes e visibles que chamen a atención sobre a situación – ademais de seguir traballando na vía administrativa para conseguir abrir un maior número de pasos e permeabilizar a fronteira-. Neste sentido, estanse a estudiar fórmulas que, cumprindo os actos autorizados dentro da fase actual da desescalada, poñan de manifesto de xeito simbólico e chamativo o malestar tanto das e dos dirixentes como da cidadanía afectada. De feito, nos vindeiros días convocarase ao resto das cidades da 'raia' para consensuar as medidas de presión de maneira conxunta co fin de que teñan un maior respaldo.

As e os dirixentes, subliñaron que a situación agrávase cada vez máis para toda a cidadanía transfronteiriza producíndose colas de ata dúas horas para realizar o paso entre ambos paíes, á vez que denunciaron que non hai coordinación entre os corpos policiais, así como que os problemas no sector do transporte son continuos. Lembran que non só están afectados polo peche da fronteira os traballadores e traballadoras, senón que tamén a cidadanía xeral, que habitualmente mantén relacións económicas e sociais estreitas que se ven imposibilitadas.

Hai que lembrar que o AECT Rio Minho, personalizado no seu director, Uxío Benítez, e no seu vicedirector, reuniuse nos días pasados co propio delegado do Goberno en Galicia, quen tramitou a solicitude de apertura de pasos aos Ministerios de Sanidade e Interior sen ter aínda unha resposta frutífera. Tamén se realizou un encontro co secretario xeral da Asociación de Rexiós Fronteirizas Europeas (ARFE) Martín Guillermo Ramírez, quen confirmou o traslado da protesta polo peche da fronteira á propia responsable da CE, Ursula Von der Leyen

O AECT iniciou as reclamacións da apertura de pasos formalmente coa sinatura dunha declaración formal o pasado 28 de abril por parte das alcaldesas e alcaldes da raia. O documento foi remitido ao goberno central e ás delegacións, á Xunta, así como a diversas entidades co fin de buscar solucións inmediatas para a grave situación socioeconómica.

A problemática do peche da fronteira no Miño chega á presidenta da comisión europea Ursula Von der Leyen

A problemática do peche da fronteira no Miño con motivo do COVID-19 chegará á mesa da presidenta da Comisión Europea, Ursula Von der Leyen. O secretario xeral da Asociación de Rexiós Fronteirizas Europeas (ARFE) Martín Guillermo Ramírez, comprometeuse co deputado de Cooperación Transfronteiriza e director do AECT Rio Minho, Uxío Benítez, a dar a coñecer de maneira inmediata e directa á responsable da CE o grande

impacto económico que está a sufrir o territorio transfronteirizo do Miño polo mantemento dun único paso na fronteira para as traballadoras e traballadores da zona, unha das máis dinámicas de toda Europa. Martín Guillermo sinalou que “é preciso abrir máis pasos de maneira urxente, ademais de adoptar medidas e políticas de apoio para paliar os danos nos sectores produtivos”.

Uxío Benítez e Martín Guillermo Ramírez reuníronse telematicamente na tarde de onte, ao abeiro dos encontros impulsados polo AECT Rio Minho con diferentes actores, nun encontro no que tamén participou o vicedirector do AECT e presidente da câmara municipal de Vila Nova de Cerveira, Fernando Brito Nogueira. A Asociación de Rexións Fronteirizas de Europa foi contactada como medio de facer presión para abrir a fronteira, xa que é a responsable de representar os intereses das rexións limítrofes ante as organizacións europeas e as autoridades estatais. Na actualidade reúne a máis dun cento de rexións fronteirizas e outras unidades territoriais rexionais e locais dos Estados membros da Unión Europea ou do Consello de Europa.

O secretario xeral da Asociación de Rexións Fronteirizas Europeas (ARFE), Martín Guillermo Ramírez, destaca a importancia e especificidade do territorio miñoto e elevará a situación a diferentes estamentos da cúpula política europea sobre o peche da fronteira no Miño

Benítez explicou a Ramírez as primeiras conclusións do estudo encargado á
Universidade de Vigo pola entidade transfronteiriza, que apunta que o territorio

da fronteira está a sufrir doblemente a situación derivada da COVID-19 tanto
pola restrición de movementos xerais máis polo feito de ser fronteira. O
nacionalista puxo sobre a mesa que o treito pontevedrés supón o 5% da liña de
fronteira con Portugal en todo o Estado Español, se ben asume o 49% de todos os
tránsitos de vehículos e persoas, xa que é unha das áreas transfronteirizas
máis dinámicas economicamente de toda Europa (ao estar no eixo Vigo-Porto), a
que reúne máis poboación e, ao mesmo tempo, ten relacións sociais, culturais e
lingüísticas moi profundas.

Martín Guillermo Ramírez loubou a iniciativa da AECT de ter solicitado un estudo de impacto socioeconómico urxente á Universidade de Vigo, unha entidade que considerou relevante, e quedou impresionado polos datos presentados. Recoñeceu, de feito, que con motivo da COVID-19 os maiores problemas polo peche da fronteira no Miño estanse a producir nos territorios nos que existen estruturas de cooperación estables e nos que as dinámicas de relación son máis intensas.

Guillermo Ramírez aplaude que o AECT Rio Minho tivera encargado á Universidade de Vigo un estudo para coñecer o impacto económico da crise da COVID-19 no territorio

Ante a situación, o secretario xeral da ARFE comprometeuse a interceder
directamente ante a presidenta da Comisión Europea, Ursula Von der Leyen, para

trasladarlle a problemática das rexións que están a sufrir unha situación tan
grave como a de Pontevedra e o Norte de Portugal coa limitación no tránsito de
persoal laboral en Europa. Ramírez sinalou que exemplificará a difícil
situación das fronteiras concretando no caso do Miño transfronteirizo e nas
eurorrexións xermano-polacas dentro dun amplo dossier, xa que lle parecen os
casos máis significativos. Tamén sinalou que se porá encontacto con todos os
ministros de Exteriores e de Política Territorial dos países da Unión Europea
para tratar de buscar unha solución aos tránstitos transfronteirizos que
involucre a toda a cúpula política europea.

A indignación medra tralo pecha da fronteira no Miño

O AECT Rio Minho, pola súa banda, xa iniciara os seus contactos europeos
previamente. De feito, remitiu xa o pasado 30 de abril á Comisaria de Política
Rexional, Elisa Ferreira, a declaración asinada por todos os alcaldes da
fronteira -tanto da parte pontevedresa como da parte portuguesa- defendendo a
apertura de novos pasos fronteirizos, así como un programa de paliación dos
efectos económicos e sociais do Covid -19 na fronteira. Este documento fora xa remitido tamén aos
gobernos centrais español e luso, ao delegado de Goberno, ao

presidente da
Xunta, así como a diferentes representantes de entidades relacionados cos
intereses do territorio da ‘raia’.

Segundo explica o director da AECT, segundo pasan os días e a fronteira do
Miño sigue mantendo un único paso aberto, a indignación medra tanto na
poboación traballadora como nos representantes locais polo “agravio” con
respecto a outros territorios ante a inacción dos responsables políticos. Como
exemplo, Uxío Benítez, expuxo o da comunidade autónoma de Extremadura que dende
o inicio do Estado de Alarma mantivo varios pasos activos na fronteira e abriu
outro este pasado luns, a pesares de que o número de traballadoras e
traballadores que deben circular entre Extremadura e Portugal apenas chega á
cuarta parte dos do territorio do Miño.

As seis eurocidades da Raia ibérica reúnense en torno ao AECT Rio Minho para

intercambiar experiencias

As xornadas sobre “Políticas e instrumentos para o desenvolvemento do Río Miño Transfronteirizo” organizadas pola Deputación de Pontevedra e o AECT Rio Minho, en colaboración coa Universidade de Santiago de Compostela, continuaron en Tomiño cun encontro de todas as eurocidades da raia ibérica nunha palestra moderada polo director do AECT Galicia – Norte de Portugal, Xosé Lago.

A cita permitiu coñecer de primeira man os traballos desenvoltos polas seis entidades europeas da fronteira entre España e Portugal e compartir experiencias ao respecto dos similares retos que todas elas afrontan.

A cita tivo lugar na segunda sesión das xornadas sobre Políticas e instrumentos para o desenvolvemento do Río Miño

A encargada de abrir a mesa foi a presidenta da Eurociudade do Guadiana e alcaldesa de Ayamonte, Natalia Santos, un caso moi similar ao do Río Miño xa que agrupa a tres cidades “unidas por un río”. A continuación foi a quenda do alcalde de Badajoz, Francisco Javier Fragoso, en representación da Eurocidade Badajoz-Elvas-Campomayor, un exemplo de que “se sumamos e agregamos, somos moito máis fortes” explicou o estremeño, que fixo fincapé na necesidade de “rachar coa mentalidade actual” de separar e “rachar coas fronteiras”.

Seguidamente,
as catro eurocidades galego portuguesas, a da raia seca de Chavés-Verín,

representada polo seu secretario executivo Pablo Rivera, e as tres do Río Miño, coa alcaldesa de Tomiño, Sandra González, o alcalde de Tui, Enrique Cabaleiro e o vicepresidente da Câmara Municipal de Monçao, João Oliveira, presentaron os seus diferentes proxectos.

A Cooperación Europea no mundo

A xornada tamén recolleu os relatorios dos especialistas en cooperación territorial, Martín Guillermo, secretario xeral da Asociación de Rexións Fronteirizas Europeas (ARFE – AEBR) e o coordinador da AEBR Gobal Initiative, José María Cruz, que deron a coñecer varios casos exitosos de cooperación transfronteiriza dentro e fóra da Unión Europea.

Guillermo lembrou que “non hai nada mellor para demostrar que algúns países se equivocan pechando as súas fronteiras que ensinar o que conseguen aqueles que as abren” e citou varios exemplos positivos de cooperación no ámbito da saúde como o do hospital de Badajoz, compartido co municipio portugués de Elvas ou o famoso caso do Hospital de Cerdanya, en Girona, o primeiro netamente transfronteirizo de Europa.

Pola súa banda, o coordinador da AEBR Global Initiative, José María Cruz, relatou varios casos de cooperación transfroteiriza en Latinoamérica, un territorio onde “a pesar de que non existe unha visión continental panamericana da cooperación transfronteiriza, xa se teñen creado moitos proxectos interesantes dos que tamén podemos aprender, e nos que vemos que atopamos os mesmos

problemas que
nas fronteiras europeas, pero máis agudos, atopando por exemplo algunhas
situacións de pobreza extrema nas zonas periféricas dos países, unha crecente
tensión ou problemas na xestión e explotación de recursos naturais
fronteirizos”.

Entre os
casos latinoamericanos, Cruz quixo destacar, “polas semellanzas que pode ter co
caso do Río Miño” o proxecto do Tramo medio do río Uruguai, entre Arxentina,
Uruguai e Brasil, un dos máis coñecidos do continente polos seus resultados.